

9. ETERY

9.1. Etery acykliczne mają ogólny wzór R^1-O-R^2 , gdzie R^1 i R^2 są grupami alkilowymi lub aryłowymi. Nazwy eterów można tworzyć stosując nomenklaturę podstawnikową lub grupowo-funkcyjną.

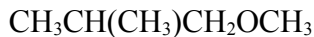
9.2. Nazwy podstawnikowe eterów tworzy się przez wymienienie nazwy grupy R^1O- (lub R^2O-) przed nazwą węglowodoru odpowiadającego drugiej grupie R^2-H (lub R^1-H). Wyboru grupy (R^1 lub R^2), która jest uznawana jako węglowódor, dokonuje się zgodnie z hierarchią ich starszeństwa.

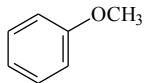
1-etoksypropan

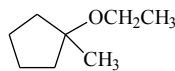
etoksyetylen

1-metoksy-2-metylopropan

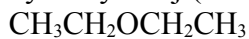

metoksybenzen (anizol)

1-etoksy-1-metylocyklopentan

9.3. Nazwy grupowo-funkcyjne eterów tworzy się przez wymienienie po słowie **eter** nazw grup R^1 i R^2 w formie przymiotnikowej i w kolejności alfabetycznej, przy czym nazwy tych grup oddziela się łącznikiem (kreską). W przypadku eterów o budowie symetrycznej ($R^1 = R^2$) nazwę grupy poprzedza się przedrostkiem di-.

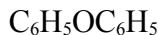
eter dietylowy

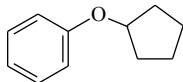
eter propylo-metylowy

eter etylo-fenylowy

eter difenylowy

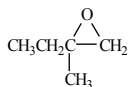
eter cyklopentylowo-fenylowy

9.4. Etery cykliczne są to związki zawierające atom tlenu, który jest połączony z dwoma atomami łańcucha węglowego lub pierścienia.

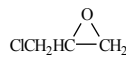
9.5. Cykliczne etery trójczłonowe nazywa się dołączając przedrostek **epoksy** – do nazwy związku macierzystego. Można też traktować je jako związki heterocykliczne i nazywać w sposób właściwy dla danej klasy.

epoksyetan
lub tlenek etylenu

1,2-epoksy-2-metylobutan
lub 2-metylo-1,2-epoksybutan

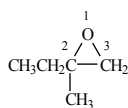

1-chloro-2,3-epoksypropan
lub (chlorometylo)epoksyetan

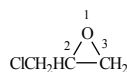
Trójczłonowy pierścień z tlenem jako heteroatomem ma również nazwę **oksiran**.

oksiran

2-etylo-2-metyloksiran

2-(chlorometylo)oksiran

9.6. Przykłady eterów cyklicznych o pierścieniach pięciocłonowych i sześciocłonowych.

furan

tetrahydrofuran (THF)

1,4-dioksan

tetrahydropiran